

Податок мусить повністю відповідати своїй природі – у повному обсязі виділятися на користь держави з метою виконання соціально-економічних, політичних, правових функцій, та пільги повинні бути обов’язково для підтримки розвитку слабких сфер виробництва.

Література:

1. Матвієнко Т.О. Проблеми бухгалтерського обліку зобов’язань за податками і зборами / Т.О. Матвієнко // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – № 2. – С. 234–240.
2. Слатвінська М. О. Актуальні проблеми податкової політики України / Финансы и хозяйственная отчетность – состояние, тенденции, перспективы. – Хоз. Академия им. Д. А. Ценова, г. Свиштов, Республика Болгария. 2013 г. С. 179-185.
3. Вахновская Н. А. Налоговый кодекс в контексте реформирования налоговой системы Украины / Н. А. Вахновская // Экономический форум 2011 . - № 1 . - С.1 -7.
4. Жукевич О.М. Актуальні проблеми застосування ПДВ в Україні / О.М. Жукевич // Економічний простір. – 2009. – № 22/2. – С. 258–264.
5. Офіційний сайт Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ibser.org.ua.

Полторак А.С.,

к.е.н., доцент

кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Миколаївський національний аграрний університет

ГЛОБАЛЬНИЙ БОРГ: СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ

Нагромадження суверенних боргів у розвинутих країнах досягає історичних максимумів та спричиняє підвищену увагу міжнародної спільноти [0].

Світовий глобальний борг вже досяг рекордного рівня в 184 трлн доларів США, що фактично еквівалентно 225 % загальносвітового ВВП 2017 року. Експерти МВФ вважають, що у середньостроковій перспективі це може стати причиною глобальної економічної кризи. Крім того, аналітика демонструє, що майже половина країн з низьким рівнем доходу знову перебувають у скрутному фінансовому становищі або піддаються негативним тенденціям. Експерти зазначають, що у найближчі п'ять років ці явища будуть лише посилюватися [2].

Сьогодні глобальний борг становить 86 тис. доларів США на 1 людину, що більше ніж у 2,5 раза перевищує середній річний дохід. Зазначимо, що найбільшу заборгованість мають найбагатші економіки світу. Так, три найбільші світові позичальники (Сполучені Штати Америки, Китай, Японія) заборгували більшу частину загальносвітового боргу, що перевищує їх частку в загальносвітовому виробництві.

У порівнянні з 1950 р. сучасний борг приватного сектору збільшився у 3 рази, однак, ця частина глобального боргу залишається на низькому рівні в країнах з низьким рівнем доходу.

У 2017 році світовий борг зменшився на 1,5 % загальносвітового ВВП. Зазначимо, що аналогічне зниження показника було у 2010 році, після якого глобальний борг мав тенденцію до зростання [0].

У країнах з ринком, що формується, найчастіше приватний борг має тенденцію до швидшого зростання у порівнянні з державним боргом. Так, в Китаї межа між державним і приватним боргом розмита, що пояснюється складними рівнями державного управління, значною кількістю підприємств і державних структур, поширеними позабюджетними запозиченнями на регіональному рівні. Комплекс зазначених факторів призводить до різних оцінок державного боргу, так, відповідно до офіційних даних державний борг

Китаю становить 37 % ВВП (2017 р.), тоді як в інших джерелах зазначаються інші дані (47-68 % ВВП) [0].

В Україні за станом на 31.12.2018 р. державний та гарантований державою борг становив 2168627,1 млн грн, з яких 64,4 % – це зовнішній борг. Проаналізуємо динаміку державного боргу України у табл. 1.

Таблиця 1 – Динаміка державного та гарантованого державою боргу України

Період	Загальний борг, млн грн	Зовнішній борг, млн грн	Внутрішній борг, млн грн
На 31.12.2009 р.	316 884,6	211 751,7	105 132,9
На 31.12.2010 р.	432 235,4	276 745,6	155 489,8
На 31.12.2011 р.	473 121,6	299 413,9	173 707,7
На 31.12.2012 р.	515 510,6	308 999,8	206 510,7
На 31.12.2013 р.	584 114,1	300 025,4	284 088,7
На 31.12.2014 р.	1 100 564,0	611 697,1	488 866,9
На 31.12.2015 р.	1 572 180,2	1 042 719,6	529 460,6
На 31.12.2016 р.	1 929 758,7	1 240 028,7	689 730,0
На 31.12.2017 р.	2 141 674,4	1 374 995,5	766 678,9
На 31.12.2018 р.	2 168 627,1	1 397 217,8	771 409,3
На 31.01.2019 р.	2 171 916,8	1 397 067,4	774 849,5

Так, аналіз даних, представлених у табл. 1, свідчить про наявність тенденції постійного збільшення державного та гарантованого державою боргу України у 2009-2019 рр., але, на нашу думку, необхідно також проаналізувати інформацію щодо питомої ваги загального боргу у ВВП країни (рис. 1).

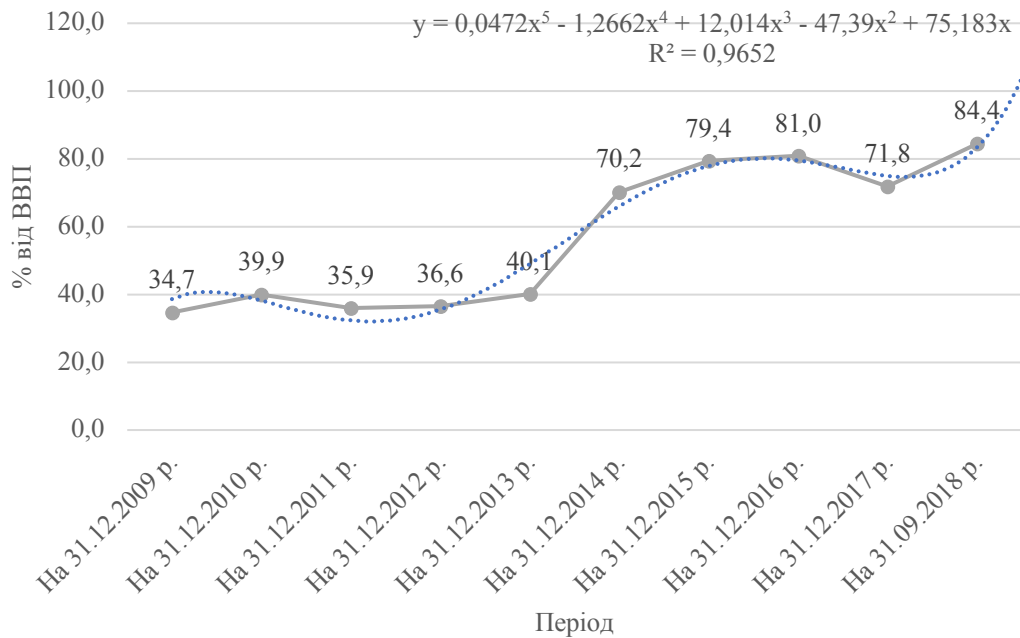

Рисунок 1 – Динаміка питомої ваги державного та гарантованого державою боргу у ВВП України, %

Питання глобального боргу стало темою для обговорення на форумі «Переосмислення світового фінансового ризику». Представник США Рей Даліо, який є засновником американської компанії Bridgewater Associates, зауважив, що грошово-кредитна політика має стати простішою, та назвав глобалізацію виходом зі складної ситуації з боргами держав.

Так, важливо, щоб країни зміцнювали свою фіскальну політику і мали можливість обслуговувати свої боргові зобов'язання. Основою цього має стати удосконалення системи податкового адміністрування, фінансування розвитку освіти, охорони здоров'я та державної інфраструктури, уникнення циклічності економіки та ненадійних фінансових стимулів.

Література:

1. Mbaye S., Moreno-Badia M., Chae K. Global Debt Database: Methodology and Sources. *IMF Working Paper 18/111*, 2018. International Monetary Fund, Washington, DC.

2. Gaspar V., Harris J., Tieman A. The Wealth of Nations: Governments Can Better Manage What They Own and Owe. October 10, 2018. Retrieved from: <https://bitly.su/GTOgz28g>.

3. Полторак А. С. Архітектоніка наслідків глобалізаційних процесів у фінансовій сфері. *Modern economics*, 2018. № 10. С. 89–96. [https://doi.org/10.31521/modecon.V10\(2018\)-15](https://doi.org/10.31521/modecon.V10(2018)-15).

4. Богдан Т. Глобальні ризики боргового "нависання" у розвинутих країнах і засоби їх мінімізації. *Вісник Національного банку України*. 2014. № 6. С. 39-46.

5. Базиліук Я. Б. Міжнародні боргові відносини як чинник глобальної фінансової нестабільності. *Фінанси України*. 2013. № 1. С. 47-57.

Рубан Ю.О.,

здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **Слободянюк Н.О.,**

д.е.н, доцент

завідувач кафедри фінансів та банківської справи

ДонНУЕТ імені Михайла Туган-Барановського

ПРОБЛЕМИ АКЦИЗНОГО ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Одним із ефективних джерел поповнення дохідної частини державного бюджету є податкові надходження (питома вага становить близько 85%), у тому числі непрямі податки: ПДВ, акциз та мито. На сьогодні вкрай актуальним є вирішення проблем щодо податкового врегулювання виробництва та обігу підакцизних товарів, оскільки останній формує значну частину доходу зведеного державного бюджету.